

REGIONAL SECURITY AND COOPERATION - II (i)

Semester - VI

Time Allowed : 3 Hours]

[Maximum Marks : 64

Note : The candidates are required to attempt two questions each from Section A and B carrying 10 marks each and the entire Section C consisting of 12 short answer type questions carrying 2 marks each.

Section - A

1. Discuss various dimensions of Military Alliances in the Post World War-II era.
2. Discuss the relationship between regional security and regional cooperation and its impact on international relationship.
3. Critically analyse the causes and aims of formation of North Atlantic Treaty Organisation.
4. Discuss various aims of GCC and the extent to which it has been able to accomplish these aims.

Section - B

5. Explain the role of Shanghai Co-operation Organisation in achieving regional peace and stability.
6. Discuss various features of ASEAN in view of its objectives.
7. Examine the problems and obstruction for SAARC.
8. Trace NAM historically and its achievements as a regional organisation.

Section - C

9. Write short answers of the following :
 - (a) Any two features of Regional Organisation.
 - (b) Differentiate Alliances from Military Treaties.
 - (c) Name any two Regional Organisation for co-operation.
 - (d) Write any two causes that resulted in formation of G.C.C.
 - (e) Define International relations.
 - (f) The region is defined by economic interests and not by geographical reason, how ? If not, how ?
 - (g) What is the conceptual meaning of regional security ?

- (h) Define Military alliances.
- (i) Write any two features of NAM.
- (k) Any two features of ASEAN.
- (l) Name different organs of NATO.

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ ਓ ਅਤੇ ਅ ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ ਏ ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 12 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2-2 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹਨ।

ਭਾਗ : ਓ

1. ਦੂਜੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਹੋਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੈਨਿਕ ਗਠਜੋੜਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ (Dimensions) ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
2. ਖੇਤਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਖੇਤਰੀ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇ ਆਪਸੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਉੱਪਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਾਰੇ ਉਲੇਖ ਕਰੋ।
3. ਉੱਤਰੀ ਐਂਟਲਾਂਟਿਕ ਸੰਧੀ ਸੰਸਥਾ (NATO) ਦੇ ਬਨਣ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਿਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ।
4. GCC ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਸ ਹਦ ਤਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਤ ਕਰ ਸਕੀ ਹੈ?

ਭਾਗ - ਅ

5. ਖੇਤਰੀ ਅਮਨ ਅਤੇ ਸਥਿਰਤਾ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸੰਘਾਈ ਸਹਿਯੋਗ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
6. ASEAN ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਲੋਅ ਵਿਚ ਇਸ ਦੀਆਂ ਵਿਭਿੰਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
7. SAARC ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਅਤੇ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰੋ।
8. NAM ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਇਕ ਖੇਤਰੀ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪੱਖੋਂ ਉਲੇਖ ਕਰੋ।

ਭਾਗ - ਏ

9. ਨਿਮਨ ਦੇ ਸੰਖਿਪਤ ਉੱਤਰ ਦਿਉ :
 - (a) ਖੇਤਰੀ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਕੋਈ ਦੋ ਫੀਚਰ।
 - (b) ਸੈਨਿਕ ਸੰਧੀਆਂ ਅਤੇ ਗੁੱਟਬੰਦੀਆਂ (Alliances) ਦਾ ਫਰਕ ਦੱਸੋ।
 - (c) ਸਹਿਯੋਗ ਲਈ ਕਿਸੇ ਦੋ ਕੇਂਦਰੀ ਖੇਤਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ।
 - (d) GCC ਦੇ ਬਨਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕਿਸੇ ਦੋ ਕਾਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।
 - (e) ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖੋ।
 - (f) ਖੇਤਰ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਆਰਥਿਕ ਹਿੱਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਭੂਗੋਲਿਕ ਕਾਰਣਾਂ ਦੁਆਰਾ। ਕਿਵੇਂ, ਜੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕਿਉਂ?
 - (g) ਖੇਤਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਅਰਥ ਕੀ ਹੈ?
 - (h) ਸੈਨਿਕ ਸੰਧੀਆਂ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖੋ।
 - (i) GCC ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
 - (j) NAM ਦੀਆਂ ਕੋਈ ਦੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਲਿਖੋ।
 - (k) ASEAN ਦੀ ਕੋਈ ਦੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਲਿਖੋ।
 - (l) NATO ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅੰਗਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।